VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Gospodarki**
(nr 90)
z dnia 23 stycznia 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki (nr 90)

23 stycznia 2014 r.

Komisja Gospodarki, obradująca pod przewodnictwem posła **Maksa Kraczkowskiego (PiS)**, wiceprzewodniczącego Komisji, rozpatrzyła informacje:

– o ogólnopolskim projekcie wsparcia przedsiębiorstw w walce ze skutkami spowolnienia gospodarczego – „Instrument Szybkiego Reagowania" (ISR),

– o systemie wsparcia konkurencyjności i innowacyjności sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce,

– o działalności stałej Podkomisji do spraw innowacyjnej gospodarki i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

W posiedzeniu udział wzięli: **Grażyna Henclewska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki wraz ze współpracownikami, **Anita Wesołowska** zastępca dyrektora Departamentu Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, **Agata Kałat** naczelnik w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,

Bożena Lublińska-Kasprzak prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ze współpracownikami, **Elżbieta Sikorska** p.o. dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli, **Marek Szczepański** dyrektor zarządzający Banku Gospodarstwa Krajowego, **Stanisław Dyrda** ekspert Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, **Halina Miłaszewicz** dyrektor Centrum Innowacji Naczelnej Organizacji Technicznej oraz **Stanisław Kluza** starszy wykładowca w Szkole Głównej Handlowej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Ornat** i **Katarzyna Gadecka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji. Pani minister zapewne jest w drodze i prawdopodobnie pojawi się na posiedzeniu. Bardzo serdecznie witam prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, panią Bożenę Lublińską-Kasprzak. Witam serdecznie wszystkich przedstawicieli Zespołu Badawczego PARP, którzy brali udział w tym projekcie, stanowiącym dzisiaj główny punkt zainteresowania Komisji Gospodarki. Nie wymienię, oczywiście, wszystkich państwa, ale witam pana dr. Stanisława Kluzę, współtwórcę reformy rynku kapitałowego w Polsce, systemu nadzorczego a później pierwszego przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego.

Porządek dzienny obejmuje w punkcie pierwszym informację o ogólnopolskim projekcie wsparcia przedsiębiorstw w walce ze skutkami spowolnienia gospodarczego – „Instrument Szybkiego Reagowania". W punkcie kolejnym mamy informację o systemie wsparcia konkurencyjności i innowacyjności sektora małych i średnich przedsiębiorstw w naszym kraju. Punkt trzeci, to informacja o działalności stałej podkomisji ds. innowacyjności gospodarki i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Informację tę przedstawi pani przewodnicząca Mirosława Nykiel.

Poseł Mirosława Nykiel (PO):

Skoro jeszcze nie ma pani minister, mogę przedstawić informację.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Jednak, jako pierwsze, mamy w porządku dziennym wystąpienie pani prezes PARP. Pani prezes jest obecna na sali, w razie czego, oczywiście, skorzystamy z oferty pani przewodniczącej.

Punkt pierwszy – informacja o projekcie wsparcia przedsiębiorstw. Oddaję głos pani prezes.

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Bożena Lublińska-Kasprzak:

Dziękuję bardzo. Witam państwa bardzo serdecznie. Dziękuję za zaproszenie na posiedzenie, za możliwość przedstawienia państwu projektu „Instrument Szybkiego Reagowania", projektu realizowanego przez PARP. Możemy go realizować dzięki temu, że znalazły się środki w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jest to tzw. projekt systemowy, który w ramach tego programu jest realizowany. Agencja realizuje więcej projektów systemowych, czyli takich, w ramach których badamy, analizujemy, czy proponujemy pewne rozwiązania o charakterze systemowym, mające coś zbadać, przetestować i wdrożyć pilotażowo w systemie wspierania rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności w Polsce.

Projekt ISR, to projekt, który został przygotowany w odpowiedzi na rekomendacje Komisji Europejskiej związane z „Polityką drugiej szansy", czy „Polityką nowych szans" – tak teraz nazywa to Ministerstwo Gospodarki. Chodzi o wspieranie przedsiębiorców w procesie upadłości i stosowania zmiany sposobu działania, zarówno instytucji publicznych, jak i przedsiębiorców, z charakteru reaktywnego, czyli z działań będących reakcją na zmiany spowodowane trudną sytuacją gospodarczą, czy to na poziomie makro, czy mikro, na działania o charakterze predykcyjnym, czyli przewidywania trudnych sytuacji na poziomie gospodarki lub firmy i odpowiednio wcześniejszego planowania i przygotowania działań zapobiegających negatywnym skutkom spowolnienia gospodarczego czy problemom w samej firmie.

Projekt ten rozpoczęliśmy w 2009 r. Będzie on realizowany do czerwca 2014 r. Chcemy jego funkcjonowanie przedłużyć tak, aby płynnie przejść do nowej perspektywy. Ponieważ ten projekt jest finansowany ze środków europejskich, musimy wpisywać się w ramy budżetowe finansowania projektów europejskich. Teraz realizujemy projekt z ramy 2007–2013. Chcemy przejść płynnie do nowego budżetu tak, aby ten projekt móc kontynuować, żeby na stałe wpisał się on w nasze działania.

Jak wspomniałam, jest to odpowiedź na rekomendacje, na priorytety Komisji Europejskiej. Jest on również działaniem wpisanym w nasze krajowe dokumenty strategiczne, m.in. w „Strategię Rozwoju Kraju", jak również w „Politykę Nowej Szansy". Są to dokumenty określające działania w zakresie wspierania przez Ministerstwo Gospodarki przedsiębiorstw w obszarze upadłości.

Projekt składa się z dwóch komponentów – badawczego i doradczego. Chcieliśmy z jednej strony przygotować instrument systemowy, skierowany do dwóch rodzajów odbiorców, czyli do decydentów, do instytucji mogących odpowiednio wcześniej, znając przewidywania dotyczące sytuacji gospodarczej, przygotować odpowiednie instrumenty przeciwdziałające negatywnym skutkom. Komponent badawczy jest również skierowany do przedsiębiorców, bo w tych dokumentach przedsiębiorcy mogą znaleźć bardzo wiele informacji istotnych, mówiących o tym, jakie są przewidywania dla danej branży, dla branż, z którymi kooperują i na temat tego, jakie są w nich zagrożenia upadłościami. Badania są robione w układzie branż, sektorów, ale także w układach regionalnych. Przekazujemy bardzo dużo informacji. Raporty są przygotowywane kwartalnie. Przygotowujemy też raporty skierowane do przedsiębiorców, są to, podane w bardziej przyjazny sposób wyniki analiz mikro- i makroekonomicznych.

Naszym partnerem jest doskonały zespół pod kierownictwem prof. Jerzego Hausnera, który opracował autorską metodę badawczą. Jest to jedna z najlepszych metod oceny, przygotowania prognoz mikro- i makroekonomicznych. Są one bardzo dobrze weryfikowane przez rzeczywistość. Jesteśmy z tej współpracy bardzo zadowoleni, prognozy sprawdzają się dość dobrze.

Cały projekt, to ponad 60 mln zł. Większa jego część, bo ponad 50 mln zł, to komponent szkoleniowo-doradczy. Te pieniądze przeznaczyliśmy głównie na wspieranie przedsiębiorców. Wsparciem objęto 210 przedsiębiorstw, w których zatrudnionych było ponad 4500 pracowników. Przeprowadziliśmy nabory wśród przedsiębiorców. Każdy przedsiębiorca, który spełnił określone kryteria, mógł się zgłosić do tego programu. Zgłosiło się łącznie 750 firm, zainteresowanie było bardzo duże. Bardzo dobry był odbiór tego projektu. Przedsiębiorcy, którzy się zgłosili, uzyskali bezpłatne doradztwo związane z poprawą sytuacji w firmie, która była zagrożona negatywnymi zmianami.

Głównym elementem wsparcia, który dostała firma, było opracowanie indywidualnego planu rozwoju i pomoc doradców w jego wdrożeniu. Działania wdrożeniowe w firmach zakończone będą do czerwca 2014 r.

Bardzo ważne jest to – taki jest cel projektu – aby ten instrument stał się narzędziem systemowym, z którego będą korzystać zarówno instytucje rządowe, jak i przedsiębiorcy. System składa się z dwóch części: z systemu wczesnego ostrzegania, badania i z prewencji, czyli działań, które mają zapobiegać negatywnym zjawiskom, jeżeli badania pokazują, że mogą wystąpić sytuacje niekorzystne dla przedsiębiorstw. Chodzi o to, żeby w odpowiednim czasie podejmować odpowiednie dziania, które zminimalizują skutki takich zdarzeń.

Biorąc pod uwagę negatywne skutki upadłości, także te związane z rynkiem pracy, z kosztem tworzenia nowego miejsca pracy, które zostało utracone, zdecydowanie lepiej jest monitorować ostrzegać i reagować. Ten projekt nam pokazał, że przynosi pozytywne skutki. Mieliśmy do czynienia z firmami, które przy niewielkim, ale dobrym wsparciu doradczym i zidentyfikowaniu problemów, mogących spowodować bardzo wysokie koszty działalności, skutkujące negatywnie, uniknęły złego scenariusza. Udało się skutecznie im pomóc w odpowiednim czasie. Wszystkie nasze wysiłki są skupione na tym, żeby ten system spełniał rolę ostrzegawczą i monitorująca, wywoływał odpowiednie reakcje.

Dziękuję bardzo. Myślę, że jeszcze poproszę moich współpracowników i ekspertów, którzy przy tym projekcie pracują, żeby przedstawili państwu informacje na temat bieżących wyników. Są one w najnowszym raporcie, który w styczniu został przygotowany. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję, pani prezes. Czy pan Michał Bonin teraz się wypowie?

Główny specjalista w Departamencie Rozwoju Kapitału Ludzkiego PARP Michał Bonin:

Jest tu z nami pan dr Piotr Boguszewski, będący naszym ekspertem, który jeśli można, wypowiedziałby się jeszcze na temat ISR.

Ekspert PARP dr Piotr Boguszewski:

Piotr Boguszewski, Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Chciałbym przedstawić kilka informacji, zarówno o najnowszych wynikach, jak i o pewnych doświadczeniach wynikających z działania tego systemu.

System wczesnego ostrzegania składa się z dwóch komponentów: z komponentu makroekonomicznego, którego głównym zadaniem jest przedstawianie prognoz, sytuacji makroekonomicznej polskiej gospodarki i z komponentu mikroekonomicznego, który bazuje na danych z pojedynczych przedsiębiorstw i na tej podstawie szacuje prawdopodobieństwo zagrożenia upadłością. To system, który pozwala na ocenę zarówno na poziomie jednostkowym, jak i na różnych poziomach agregacji: branżowych, działowych, a także w aspekcie regionalnym. Chcę podkreślić, że jest to 11. edycja raportu. Pozwala ona zebrać pewne doświadczenia zarówno w części mikroekonomicznej, jak i makroekonomicznej. Można powiedzieć, że narzędzia te uważamy za skuteczne.

Może powiem najpierw parę słów o skuteczności komponentu makroekonomicznego. Dzięki temu komponentowi udało się trafnie przewidzieć trzy sytuacje: pierwszą, kiedy mieliśmy okres bardzo dobrego wzrostu PKB, w roku 2011, ale nasz model pokazywał spowolnienie, które będzie nadchodziło. Oznacza to, że okres pogorszenia koniunktury trafnie został wskazany. Trafnie też został wskazany okres poprawy koniunktury, wtedy, gdy zapisy naszego PKB były w granicach 1% i mniej, system pokazywał wyraźną

poprawę. Jeśli chodzi o ostatnie odczyty, trzeba powiedzieć, że system wskazuje na to, że ten rok prawdopodobnie będzie wyraźnie lepszy, ożywienie będzie wyraźnie silniejsze.

Jeśli chodzi o przełożenie się tych danych na elementy mikroekonomiczne, to również muszę stwierdzić, że zdolność prognostyczna, predykcyjna tego systemu jest dobra. Takim spektakularnym przykładem jest ostrzeżenie dawno wysłane przez system, a dotyczące sytuacji w budownictwie. Pewne zagrożenia związane z sytuacją w budownictwie utrzymują się do chwili obecnej. Gdyby zagregować nasze opinie na temat obecnego stanu zagrożenia, to trzeba by powiedzieć, że poziom zagrożenia wciąż jest stosunkowo wysoki. Może on być mierzony różnymi wskaźnikami, chociażby takimi, jak liczba upadłości. Natomiast w świetle narzędzia prognostycznego, zagrożenie upadłością będzie malało, ale stosunkowo wolno. Oczywiście będą działy, które takie zagrożenie nadal będą wykazywać. W raporcie zawsze publikujemy listę 10 najbardziej zagrożonych, przy czym jest to miara łączna, bo z jednej strony jest poziom zagrożenia, a z drugiej strony są skutki tego zagrożenia z punktu widzenia zatrudnienia w polskiej gospodarce. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, to dobry moment, abyśmy o tej części informacji podyskutowali. Jeśli są zgłoszenia, to bardzo proszę. Nie ma zgłoszeń, w związku z tym przechodzimy do rozpatrzenia kolejnego punktu. Jest to informacja o systemie wsparcia konkurencyjności i innowacyjności sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Jest już z nami pani minister Grażyna Henclewska. Witam panią minister i oddaję pani głos.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Grażyna Henclewska:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, istotna rola w gospodarce sektora małych i średnich przedsiębiorstw jest niekwestionowana, potwierdzona, jeśli chodzi o udział w tworzeniu wartości dodanej, w tworzeniu miejsc pracy. Dodatni wzrost gospodarczy, który notujemy, nie byłby możliwy bez wysiłku przedsiębiorstw, które w ostatnim okresie, mimo tak niepewnego otoczenia, inwestują, zwiększają sprzedaż i osiągają zadowalające wyniki finansowe. Zwłaszcza sektor małych i średnich przedsiębiorstw po to, by utrzymać ten trend, po to, żeby zwiększać obroty, by osiągać lepsze wyniki, potrzebuje wsparcia. Jest to system wsparcia konkurencyjności i innowacyjności sektora MSP w Polsce. Działa on na trzech poziomach: na poziomie centralnym, regionalnym i na poziomie lokalnych usługodawców.

Mówiąc o poziomie centralnym mam na myśli Ministerstwo Gospodarki i Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Na poziomie regionalnym są urzędy marszałkowskie, regionalne instytucje finansujące. Lokalni usługodawcy, to przede wszystkim organizacje zarejestrowane w Krajowym Systemie Usług dla MSP. To są punkty konsultacyjne, fundusze poręczeń kredytowych, fundusze pożyczkowe, Krajowa Sieć Innowacji. Współpracują one z innymi znanymi sieciami, takimi jak np. Enterprise Europe Network.

Jeśli chodzi o działania na poziomie centralnym, dotyczące wsparcia dla przedsiębiorczości, to przede wszystkim jest to stymulowanie wzrostu konkurencyjności i innowacyjności. To wsparcie ma charakter bezpośredni i pośredni.

Drugą grupą stanowią działania mające na celu doskonalenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Trzecia grupa, to stymulowanie wzrostu poziomu umiędzynarodowienia polskich firm.

Jeśli chodzi o bezpośrednie wsparcie sektora MSP, to udzielane jest ono w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w którym mamy III Oś „Kapitał dla innowacji", IV Oś „Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia" i V Oś „Dyfuzja innowacji". Jako przykładowe działania ministra gospodarki, które stanowią bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorców, wymienić można tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MSP. Chodzi o aktywizację rynku inwestorów prywatnych poprzez tworzenie dogodnych warunków do inicjowania współpracy inwestorów z przedsiębiorcami, którzy poszukują środków finansowych.

Innym przykładem jest utworzenie i dokapitalizowanie Fundusz Pożyczkowego Wspierania Innowacji. Jest to działanie pilotażowe. Ten instrument ma na celu dostar-

czenie kapitału w formie pożyczki dla mikro- i małych przedsiębiorstw, dla tych przedsiębiorstw, które planują realizację przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym. Oczywiście wsparcie wdrożeń wyników prac badawczo-rozwojowych, to jest ten obszar i ten kierunek, który jest szczególnie istotny, jeśli chodzi o działalność innowacyjną. Działalność badawczo-rozwojowa – tak, ale wymiernym efektem jest wdrożenie. Wymiernym dla gospodarki.

Takim działaniem, które minister gospodarki też podejmuje, jest stymulowanie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw i wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego. To jest obszar, który inicjuje procesy innowacyjne i wsparcie w zakresie opracowania wzoru przemysłowego, wzoru użytkowego i wdrożenia go do produkcji.

Inne działanie, to kredyt technologiczny na zakup lub wdrożenie nowej technologii, prowadzącej do wytworzenia nowych, znacząco ulepszonych towarów. Jest to wsparcie udzielane również na nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym. Kolejne działanie, to wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki, czyli przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych, które dokonują inwestycji o dużej wartości i generują dużą liczbę miejsc pracy i to miejsc atrakcyjnych, o wysokim potencjale innowacyjnym.

Trzeba wymienić również działanie dotyczące wsparcia na pierwsze wdrożenie wynalazku. To jest działalnie pilotażowe. Chodzi o wsparcie tych przedsiębiorstw, które planują wdrożenie wynalazków własnych lub nabytych. Wiemy, że wiąże się to z dużym ryzykiem. Chcemy wesprzeć te przedsiębiorstwa, które mają odwagę, ale nie zawsze mają kapitał.

Bardzo ważnym obszarem jest zarządzanie własnością intelektualną. Wiele na ten temat mówimy. Chodzi o to, aby poprawić funkcjonowanie rynku innowacji, szczególnie w aspekcie przepływu rozwiązań innowacyjnych do gospodarki, ale też upowszechniania stosowania prawa własności przemysłowej i uzyskiwanie praw ochrony własności przemysłowej. To jest to wsparcie bezpośrednie, które idzie do przedsiębiorców.

Jeśli chodzi o wsparcie pośrednie dla MSP w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, to są to przede wszystkim projekty w obszarze inicjowania działalności innowacyjnej, projekty związane z poszukiwaniem i oceną innowacyjnych pomysłów potencjalnych przedsiębiorców i prace przygotowawcze, które mają na celu utworzenie nowego przedsiębiorstwa na bazie dobrego pomysłu innowacyjnego, jest to tzw. preinkubacja.

Inne działanie, tzw. wsparcie pośrednie, odbywa się poprzez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka, zwiększenie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania dla tych przedsiębiorstw, które znajdują się we wczesnych fazach wzrostu.

Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym – chodzi nam tu głównie o wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw poprzez to, że będą współpracować i będą wspierane przez instytucje otoczenia biznesu. Chodzi o wspieranie instytucji otoczenia biznesu, które świadczą usługi o znaczeniu ponadregionalnym, wspieranie ośrodków innowacyjności. Ciekawym projektem systemowym, który realizuje PARP, jest „Polski Most Krzemowy”, w którym chodzi o zwiększanie innowacyjności polskiej gospodarki, przede wszystkim poprzez przyśpieszenie rozwoju wyselekcjonowanych polskich przedsiębiorstw, które pochodzą z branż nowych technologii. Chodzi o dofinansowane usługi mentorskie, doradcze, na terenie Doliny Krzemowej. Jak powiedziałam, projekt jest w fazie początkowej, ale jesteśmy pełni optymizmu, że ten projekt i inne działania, które w tym obszarze podejmujemy, przyniosą efekty, zwłaszcza tym przedsiębiorcom, którzy mają dobre pomysły, ale potrzebują wsparcia, by je wdrożyć.

Jeśli chodzi o poziom regionalny, to, tak jak mówiłam, jest to działanie poprzez urzędy marszałkowskie i regionalne programy operacyjne. Te działania dotyczą obecnej perspektywy finansowej, to są działania, które trwają.

Minister gospodarki działa również na rzecz wzrostu poziomu umiędzynarodowienia polskich firm. Realizujemy w ramach VI Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, nasz program „Polska gospodarka na rynku międzynarodowym”. Odbywa się to poprzez działania takie jak: „Paszport do eksportu”, rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów, promocję polskiej gospodarki. Chodzi o to, aby ułatwić polskim przedsiębiorcom dostęp do rynku zewnętrznego, ale też o to, aby wesprzeć tych,

którzy działalność eksportową chcą rozwijać lub ją podjąć. Osiągane wyniki polskiego eksportu świadczą o tym, że działania, które podejmujemy, przynoszą efekty.

Poza wsparciem bezpośrednim i pośrednim, działania na rzecz przedsiębiorczości dotyczą również sfery regulacyjnej, doskonalenia otoczenia regulacyjnego. Działania na rzecz przedsiębiorców muszą mieć charakter kompleksowy, obejmują zarówno przygotowywanie dokumentów strategicznych, dokumentów wykonawczych do tych strategii, jak też działania legislacyjne o charakterze deregulacyjnym. Trwają prace nad kolejną ustawą deregulacyjną i dalszymi koncepcjami, których celem jest ułatwianie prowadzenia działalności gospodarczej. Trzeba tu wymienić m.in. ustawę o swobodzie działalności gospodarczej. Trwa jej analiza, która ma na celu określenie potrzeb w zakresie ewentualnych zmian legislacyjnych. Trwają również prace nad koncepcją upowszechniania mediacji w sporach pomiędzy przedsiębiorcami.

Wśród działań na rzecz wsparcia konkurencyjności sektora MSP należy również wymienić te instrumenty i przedsięwzięcia, które ułatwiają dostęp do kredytów. Mam na myśli program gwarancji de minimis. Mikro-, mali i średni przedsiębiorcy mogą uzyskać gwarancje na zabezpieczenie spłaty kredytu przeznaczonego na sfinansowanie działalności bieżącej. W połowie listopada ten program rozszerzono o gwarancje de minimis na kredyty inwestycyjne. Oczekuje się, że objęcie programem działań inwestycyjnych będzie miało szczególne znaczenie dla sektora produkcyjnego i ułatwi dostęp do finansowania jego celów inwestycyjnych.

Pani prezes mówiła o „Instrumencie Szybkiego Reagowania”. Jest to bardzo istotny element w ramach większego projektu, jakim jest „Polityka nowej szansy”. Jest to kompleksowy system wsparcia MSP w obszarze ograniczania ryzyka poniesienia porażki i przeciwdziałania negatywnym skutkom likwidacji przedsiębiorstwa. Są tu takie obszary, które są związane z „Polityką nowej szansy”. To przede wszystkim działania dotyczące prewencji niewypłacalności, wspierania przedsiębiorstwa, które się znajduje w kryzysie, oraz wsparcie doradcze, na etapie ponownego podejmowania działalności gospodarczej.

Generalnym wnioskiem z wstępnych badań ewaluacyjnych realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i działań, które zostały już do tej pory podjęte, jest konkluzja, że wsparcie bezpośrednie i pośrednie prowadzą do podniesienia działalności innowacyjnej, do poprawy sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw. Świadczą o tym dane GUS.

Jeśli chodzi o przyszłość, to kluczowe kierunki wsparcia rozwoju innowacyjności polskiej gospodarki są określone w „Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki”, która została przygotowana przez Ministerstwo Gospodarki, a przyjęta przez Radę Ministrów w ubiegłym roku w styczniu. Na potrzeby realizacji celów tej strategii przygotowany został „Program Rozwoju Przedsiębiorstw”, który prezentuje system wsparcia przedsiębiorstw zarówno w sferze legislacyjnej, regulacyjnej, jak też wsparcia finansowego, zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego, „miękkiego”. Wszystkie instrumenty, które proponujemy, składają się na jeden system mający zapewnić, że firmy będą mogły otrzymać wsparcie już na etapie powstawania. Z drugiej strony, chcemy zapewnić wsparcie dla całego cyklu innowacji – od pomysłu do wdrożenia technologii. Ale, tak jak powiedziałam: chodzi nie tylko o firmy innowacyjne, wszystkie firmy będą wspierane. Chodzi o to, by przedsiębiorstwa osiągały wysokie przyrosty obrotów, wartości dodanej, zysków, zatrudnienia, chodzi też o stymulowanie, aby te wyniki były osiągane poprzez innowacje. To jest naszym celem. Pewien poziom rozwoju osiągnęliśmy między innymi dzięki realizacji programów obecnej perspektywy finansowej. Nową chcemy bardziej wykorzystać do specjalizacji, pewnego nacisku, zaznaczania tych obszarów, w których mamy potencjał, w których zidentyfikowany został rozwój, dzięki któremu nasza gospodarka może się szybciej rozwijać jako całość. Możemy osiągać przewagi konkurencyjne właśnie w tych obszarach. To zostało określone w dokumencie „Krajowa Inteligentna Specjalizacja”, który stanowi załącznik do „Programu Rozwoju Przedsiębiorstw”.

Tak, jak powiedziałam, wsparcie bezpośrednie i pośrednie przedsiębiorstw, promocja inwestycji w badania, innowacje, rozwijanie powiązań, synergia między przedsiębiorstwami, a ośrodkami badawczo-rozwojowymi, instytucjami szkolnictwa wyższego, będą kontynuowane. Będzie realizowane wsparcie rozwoju otwartych innowacji, wsparcie

ochrony własności przemysłowej przedsiębiorstw, stymulowanie współpracy nauki z biznesem, będą bony na innowacje. Stawiamy na rozwój i profesjonalizację usług instytucji otoczenia biznesu, na wsparcie rozwoju klastrów – to też jest element specjalizacji. Chcielibyśmy zbudować system krajowych kluczowych klastrów, wspierać przedsiębiorstwa i jednostki naukowe w tym, aby brały udział w programach międzynarodowych, takich jak „Program na Rzecz Rozwoju Innowacyjności", „Wsparcie Działalności B+R", „COSME", czyli przeznaczonych dla MSP, ale też w programie „Horyzont 2020", w którym bardzo duży komponent jest przeznaczony dla MSP.

Panie przewodniczący, na tym zakończę wystąpienie.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję, pani minister. Bardzo ciekawa, wyczerpująca wypowiedź, za którą dziękuję. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pierwsza pani przewodnicząca, później ja się wypowiem w sprawie tej informacji.

Poseł Mirosława Nykiel (PO):

Dziękuję bardzo za udzielenie głosu. Czy życzy pan sobie, żebym najpierw wypowiedziała się w sprawie działalności podkomisji?

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Proszę zacząć od wypowiedzi, dotyczącej tego, czego wysłuchaliśmy przed chwilą?

Poseł Mirosława Nykiel (PO):

Mam pytanie do pani minister Henclewskiej. Pani minister, bardzo enigmatycznie mówiła pani na temat Polskiej Doliny Krzemowej. Prosiłabym, żeby podała pani więcej faktów na ten temat. Jest to bardzo interesująca sprawa, a na posiedzeniach podkomisji nie omawialiśmy tego. Proszę panią minister o rozwinięcie tej kwestii. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to ja bardzo krótko przedstawię sprawozdanie. Czy mam to zrobić od razu?

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo proszę, w takim razie prosimy.

Poseł Mirosława Nykiel (PO):

Pragnę poinformować, że w kwietniu została powołana podkomisja. Odbyliśmy 8 posiedzeń. Rozpoczęliśmy pracę od „Programu Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r". Mieliśmy w Sejmie dużą konferencję na temat przedsiębiorczości kobiet. Było to połączone z działaniami Komisji Europejskiej w sprawie przedsiębiorczości kobiet. Odbyła się duża konferencja, 500 pań przyjechało z całej Polski. Następnego dnia otwarto wystawę. Konferencja była wspierana przez Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i PARP. Moim zdaniem, to spotkanie cieszyło się dużym powodzeniem. Panie, które przyjechały, które są przedsiębiorczyniami od lat, prowadzącymi małe i średnie firmy od pomysłu po realizację, przedstawiały swoje propozycje, otrzymywały też konstruktywne odpowiedzi innych uczestniczek, pani minister, pani prezes PARP. Z Ministerstwa Gospodarki była obecna pani Antoniszyn-Klik. Przedsięwzięcie to spotkało się z dużym oddźwiękiem.

Nie będę przedstawiać wszystkich tematów, ale jeśli ktoś jest zainteresowany, to bardzo chętnie służę. Nie chciałabym przedłużać wystąpienia, bo już dość długo rozmawiamy na ten temat. Powiem krótko, że zajęliśmy się perspektywą innowacyjności gospodarki w świetle wykorzystania środków unijnych w latach 2014-2020, stanem i diagnozą aktualnej sytuacji, kwestią wsparcia dla MSP, podziału środków na programy operacyjne i regionalne. Mówiliśmy też o krajowych możliwościach i potrzebach wsparcia instytucjonalnego i finansowego. Dwa posiedzenia odbyły się na temat ustawy o zamówieniach publicznych, na jednym z nich prezentował temat prezes UZP, a na drugim zabrał głos pan Adam Szejnfeld, który jest posłem sprawozdawcą przygotowywanego obecnie projektu zmian w ustawie o zamówieniach publicznych.

Odbyło się też posiedzenie wyjazdowe w związku z Europejskim Kongresem MSP w Katowicach. Było to posiedzenie otwarte z udziałem przedsiębiorców. Uważam za suk-

ces, choć to może duże słowo, że nie tylko nasza podkomisja w tym uczestniczyła, ale także dwie inne komisje sejmowe, obecne na tym Kongresie.

Na jednym z ostatnich posiedzeń podkomisji spotkaliśmy się z prezesem Krajowej Izby Gospodarczej, panem Tadeuszem Donocikiem, który omówił rekomendacje z Kongresu. Szczegółowe rekomendacje zostały państwu posłom doręczone do skrzynek, więc nie będę tej kwestii rozwijać. Wiem, że zwrócono uwagę na wnioski i chciałabym o nich porozmawiać z prezydium Komisji. Takie wydarzenia, takie kongresy, nie odbywają się tylko po to, żeby zrobić trochę reklamy MSP. Podczas takich imprez są zgłaszane bardzo konstruktywne wnioski, odbywa się nad nimi dyskusja z najbardziej zainteresowanymi osobami, z otoczeniem biznesu w kontekście polskim i europejskim. Na ostatnim Kongresie były też podnoszone kwestie współpracy ze Wschodem. Mówiono nie tylko o tym, ale też o współpracy z UE i szerzej – o współpracy globalnej. Są też wnioski legislacyjne. Głównie jednak wnioski dotyczyły samorządu przedsiębiorców oraz ustawy o zamówieniach publicznych. Poruszono też kwestię Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, zwłaszcza w kontekście MSP.

Ponieważ było bardzo duże zainteresowanie państwa posłów działalnością tej podkomisji, pozwolę sobie po pół roku jej działania zrewidować obecności i prosić koleżanki i kolegów o zrozumienie sytuacji. Skoro temat przestał być interesujący dla niektórych, to będę wnioskować do prezydium Komisji Gospodarki o dokonanie zmian. Bez jakichkolwiek restrykcji, proszę się tego nie obawiać. Chodzi mi o to, żeby nie blokować komuś miejsca, jeśli ktoś chciałby pracować. Nie narzekam na frekwencję, natomiast chciałabym, żebyśmy byli bardzo aktywni, bo państwo ministrowie, organizacje pozarządowe zrzeszające przedsiębiorców bardzo aktywnie uczestniczą w tych spotkaniach. Chciałabym, żeby to był czas dobrze wykorzystany. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, to był punkt 3 naszego porządku obrad. Trochę nieoczekiwanie. Powracamy do punktu 2 porządku, jest jeszcze przed nami wypowiedź pani prezes Bożeny Lublińskiej-Kasprzak, ale to za moment. Jeżeli są głosy w dyskusji, nawiązujące do wypowiedzi pani minister Henclewskiej, to bardzo proszę. Pan poseł Nowak – bardzo proszę.

Poseł Tomasz Nowak (PO):

Mam pytanie do pani minister. W materiale, który tu mamy, nie widzę niczego na temat pomocy de minimis, a pani zabierała głos m.in. w sprawie funduszy pożyczkowych, gwarancji?

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Dobrze, za chwilę pani minister odpowie. Bardzo dziękuję, panie pośle. Pani minister, mam kilka uwag natury ogólnej i jedną szczegółową. Jeżeli chodzi o dostęp do rynków zewnętrznych, to kilka miesięcy temu zwróciłem się do BAS z pytaniem, jakie instrumenty wsparcia skoordynowanego pomiędzy Ministerstwem Spraw Zagranicznych a resortem reprezentowanym przez panią, czyli Ministerstwem Gospodarki, są do dyspozycji polskich przedsiębiorców na rynkach Afryki i Azji? Dwukrotnie po kilku tygodniach otrzymywałem odpowiedzi, że ministerstwa się ze sobą porozumiewają i nie przesyłają wspólnej odpowiedzi na pytanie. Śmiem twierdzić, że jeżeli na pytanie BAS przez kilka miesięcy udzielacie państwo odpowiedzi, to ta współpraca pomiędzy resortami nie jest taka, jakiej by sobie państwo życzyli i jakiej życzyliby sobie przedsiębiorcy. *Summa summarum*, po dwukrotnym przełożeniu terminu udzielenia odpowiedzi, nadeszły odpowiedzi rozłączne: z Ministerstwa Gospodarki i z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Jeżeli chodzi o kwestię eksportu, to wielkie gratulacje dla polskich przedsiębiorców, bo faktycznie eksport we wskaźnikach wypada doskonale, powiedzmy to otwarcie. Jednak bierzmy pod uwagę to, że nie dzieje się tak dzięki pracom szeroko rozumianej sfery publicznej, tylko – użyłbym takiego sformułowania – pomimo tego, że ta nadprodukcja legislacyjna ciągle idzie pełną parą. Koszty prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce są duże, natomiast popadamy w pułapkę niskich płac i ta przewaga dużo kosztuje gospodarkę. Niedługo będzie niewystarczająca do tego, by brać udział w wyścigu o rynki.

Jeśli chodzi o kwestię własności intelektualnej, to nie ma jeszcze danych za rok 2013, ale to patent europejski, o którym kiedyś rozmawialiśmy z panią minister, miał być nadzieją na to, że uda się Polsce zdobyć dobrą pozycję w rankingach nieoficjalnych, mierzonych liczbą patentów. O ile dobrze pamiętam dane za rok 2012, to Polska miał 45 przyjętych patentów europejskich z ponad 260 zgłoszonych, a nasi zachodni sąsiedzi mieli 13547 patentów. Za rok 2013, jak powiedziałem, nie mamy informacji, ale wiem, że praktycznie jest to ten sam poziom. Proponowałbym koncentrację uwagi resortu na tym obszarze.

Ostatnia kwestia. Chociaż może jeszcze poczekam z tym tematem, bo niewykluczone, że odpowiedź na moje pytanie padnie w wypowiedzi pani prezes, więc o tym za chwilę. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MG Grażyna Henclewska:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli chodzi o Dolinę Krzemową, to jak mówiłam, to jest projekt systemowy PARP. Pani prezes w swojej wypowiedzi opowie o szczegółach. Ja chce tylko dodać, że Wydział Promocji, Handlu i Inwestycji w Waszyngtonie przy naszej współpracy otworzył biuro w Dolinie Krzemowej, jako część tego wydziału. Widzimy potrzebę tego, aby, tak jak inne kraje europejskie, i nie tylko europejskie, mieć nie tylko swoje jedno biurko, ale biuro i możliwość korzystania z tych biurek, w ramach tego, co jest w dyspozycji. Również dla naszych przedsiębiorców utworzyliśmy tam biuro. Nasi przedsiębiorcy, to najczęściej firmy z bardzo dużym potencjałem innowacyjnym. To są młode firmy, które mają bardzo dobre pomysły. Mogą się one zgłosić do tego biura po to, żeby skorzystać z doradztwa, nawiązać kontakt, skorzystać z usług mentorskich, doradczych. Chodzi o to, żeby nie tylko ułatwić kontakt z uczelniami, z instytucjami, z przedsiębiorstwami z Doliny Krzemowej, ale też móc uzyskać poradę, dotyczącą np. tego, że dany pomysł, dany projekt jest do zrealizowania w innym miejscu. W tym kierunku chcielibyśmy rozwijać działalność tego biura. Natomiast o szczegółach tego projektu, który już funkcjonuje, może poinformować pani prezes, jeśli jest takie życzenie Komisji.

Pan poseł pytał o program gwarancji de minimis. Mówiłam o programie dla mikro-małych i średnich przedsiębiorstw. Kredyty przeznaczone są na finansowanie działalności bieżącej. To są kredyty oferowane przez BGK za pośrednictwem banków kredytujących. Program działa od połowy marca 2013 r. Do końca roku skorzystało z niego 35.705 przedsiębiorców, a kwota gwarancji wynosiła prawie 7 mld zł, dokładnie 6.957.000 tys. zł. W połowie listopada rozszerzono możliwość uzyskania kredytu nie tylko na działalność bieżącą, ale również na inwestycje, co ułatwiałoby dostęp do finansowania celów inwestycyjnych przedsiębiorstw. Z tym też wiążemy duże nadzieje.

Jeśli chodzi o pytanie pana przewodniczącego, to, jak mówiłam, te instrumenty wsparcia, które oferujemy w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013, głównie mają na celu to, aby wesprzeć przedsiębiorców w nawiązywaniu kontaktów handlowych. Chciałabym powiedzieć, że badania, które zostały przeprowadzone, ankieta wśród przedsiębiorców na temat tego, jakiego wsparcia oczekują przy wchodzeniu na te rynki, pokazała, że na pierwszym miejscu znalazło się nie wsparcie finansowe, tylko pomoc w nawiązywaniu kontaktów, czyli tworzenie platform współpracy.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Dyplomacja gospodarcza.

Podsekretarz stanu w MG Grażyna Henclewska:

Wskazywano też na udział w misjach, w różnych wizytach, w forach. Tam, gdzie bezpośrednio biznes się spotyka. Na kolejnych miejscach było wymienione wsparcie finansowe, bo też wiemy, czy jest ryzyko, czy nie.

Myślę, że ułatwianie tych kontaktów owocuje. Jest bardzo trudno przełożyć wprost te wizyty na efekty, założyć, że konkretnie, w danym roku, zaowocują one nawiązaniem kontaktów handlowych, ale ma to ze sobą ścisły związek.

Jeśli chodzi o patenty i zarządzanie własnością intelektualną, upowszechnianie – Prawa własności przemysłowej, to wielokrotnie podkreślaliśmy, omawiając polską pozy-

cję, liczbę zgłaszanych u nas wniosków patentowych. Liczba naszych patentów na tle innych krajów, jest rzeczywiście niższa. Jednak chciałabym powiedzieć, że jeśli patrzymy i oceniamy, to należy podkreślić, że z roku na rok rośnie liczba wniosków zgłaszanych do UP o uzyskanie ochrony, i krajowej, i europejskiej, ale głównie krajowej. Prezes UP zwraca na to uwagę – rośnie dynamicznie ich liczba i widzimy potrzebę upowszechniania świadomości korzyści wynikających z ochrony praw, z ochrony praw własności przemysłowej, jaką przedsiębiorca może mieć. Dlatego też w nowej perspektywie finansowej tych działań jest więcej. Katalog działań związanych z upowszechnianiem – Prawa własności przemysłowej jest zawarty i będzie prowadzony. Jak mówiłam, jesteśmy przekonani, że doprowadzi to do tego, że wyniki będą lepsze.

Jeśli chodzi o pytanie, jakie instrumenty wsparcia są wykorzystywane, o pytanie o rynki Afryki i Azji, to w tej chwili nie mam na ten temat wiedzy, jeśli pan przewodniczący pozwoli, później wyjaśnię tę kwestię.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani prezes, bardzo proszę.

Prezes PARP Bożena Lublińska-Kasprzak:

W uzupełnieniu wypowiedzi pani minister, dotyczącej projektu PARP w Dolinie Krzemowej, chciałbym podać kilka konkretnych informacji. Jest to projekt o charakterze systemowym, ale też pilotażowym, czyli jest uruchamiany po raz pierwszy. Chcemy przetestować ten sposób działania i wspierania przedsiębiorców. W związku z tym projekt nie jest duży, nie obejmujemy wielu przedsiębiorców tym wsparciem, ale planujemy rozszerzenie takich działań w przyszłości. Projekt jest finansowany również ze środków europejskich, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Największą wartością tego projektu jest to, o czym mówiła pani minister – że odpowiadamy na potrzeby przedsiębiorców. Chodzi o pomoc w nawiązywaniu kontaktów w Dolinie Krzemowej. W wymiarze finansowym może nie będzie to pomoc bardzo znaczna, jeśli chodzi o pojedynczego przedsiębiorcę. Będzie wynosiła do 60 tys. zł. Natomiast bardzo ważne jest wsparcie w budowaniu relacji, kontaktów, jak również wsparcie szkoleniowe i doradcze. Projekt ma trzy etapy.

W pierwszym etapie chcemy wybrać 240 przedsiębiorców, którzy spełnią kryteria i będą takim projektem zainteresowani. Ten nabór trwa. Do 28 stycznia br. przyjmujemy wnioski. Na stronie Agencji są wszystkie informacje, również informacje o kryteriach, jakie musi spełnić przedsiębiorca. Następnie, ci przedsiębiorcy wezmą udział w szkoleniu, w czasie którego przekażemy informacje o rynku amerykańskim, o zasadach funkcjonowania na nim, o tym, jak przygotować się na taką ekspansję.

Drugi etap skierowany jest do mniejszej grupy przedsiębiorców, wyselekcjonowanej z pierwszej grupy. To będzie 90 firm. Będzie to miało bardzo konkretny charakter szkoleniowo-doradczy. Te firmy będziemy uczyć korzystania z ekspertów z amerykańskiej Doliny Krzemowej, będziemy uczyć, jak przygotować strategię ekspansji na rynek amerykański, jak zaprezentować swoją firmę, jak poszukiwać inwestorów. Rynek amerykański ma swoją specyfikę: często w bardzo krótkiej, kilkuminutowej prezentacji trzeba przedstawić swoją firmę i to decyduje o tym, czy inwestor zechce zainwestować, czy nie.

Trzeci etap polega na tym, że zostanie wyłonionych 30 firm, które będą mogły wziąć udział w tym projekcie w samej Dolinie Krzemowej. Tam uzyskają finansowanie, możliwość skorzystania z doradców, ekspertów, z porad, np. prawnych, związanych z wdrażaniem produktu czy usługi na rynku amerykańskim. Naszym partnerem w tym projekcie jest Wydział Promocji i Handlu z Waszyngtonu, który otworzył biuro akceleracyjne w Dolinie Krzemowej. Przedsiębiorca będzie mógł skorzystać z tego miejsca fizycznie, z komputera, faksu itd. i ze wszystkich kontaktów, które już zostały tam zbudowane przez Wydział Promocji i Handlu, co również jest bardzo ważne. To tyle o projekcie „Dolina Krzemowa".

Jeśli można, przeszłabym do punktu dotyczącego informacji o systemie wsparcia konkurencyjności i innowacyjności MSP w Polsce. Chciałabym uzupełnić i rozszerzyć pewne informacje przekazane przez panią minister. PARP realizuje głównie politykę ministra gospodarki, wspierania, tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw w Polsce. Tych dokumen-

tów polityk, strategii, które dotyczą przedsiębiorczości, innowacyjności, jest w Polsce sporo. Przekładają się one w działaniach PARP na cztery główne obszary: tworzenie i rozwój przedsiębiorstw, innowacyjność przedsiębiorstw, adaptacyjność kadr przedsiębiorstw, internacjonalizacja przedsiębiorstw. We wszystkich czterech obszarach staramy się nie tylko finansować projekty realizowane przez przedsiębiorców. Pozwoliłam sobie zliczyć te środki i podać liczbę naszych beneficjentów bezpośrednich i pośrednich, którzy w tych obszarach, w latach 2007-2013, mieli możliwość skorzystania z finansowania. Realizujemy również pomoc o charakterze informacyjnym, doradczym, szkoleniowym, analityczno-badawczym, czy nawet promocyjnym, gdyż badania, które realizujemy pokazują, że ciągle potrzebna jest promocja przedsiębiorczości, postaw przedsiębiorczych, promocja innowacyjności. Również takie działania realizujemy.

Jeśli chodzi o kwoty, to finansujemy naszą działalność głównie z trzech programów europejskich: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki i Rozwój Polski Wschodniej. Mamy również programy finansowane w 100% ze środków krajowych, ale to nie są tak wielkie kwoty, jak w przypadku środków europejskich. Zakontraktowaliśmy z tego budżetu już prawie 19 mld zł, tzn. wypłaciliśmy, a prawie wszystko, ponad 98% tych środków, zostało zakontraktowanych. Budżet Agencji w tych trzech programach wyniósł ponad 7 mld euro, w złotówkach kwota będzie różna, w zależności od kursu, według jakiego środki są przeliczane. W samym 2013 r. do naszych beneficjentów trafiło około 4,7 mld zł. Był to rekordowy rok, bo wypłaciliśmy o 12% więcej niż w roku 2012.

Jak powiedziałam, zakontraktowaliśmy około 98% dostępnej alokacji, czyli mniej więcej 30 mld zł, ale to jeszcze nie koniec, bo cały czas kontraktujemy wcześniej ogłoszone konkursy. Staramy się wykorzystać wszelkie oszczędności, pojawiające się w trakcie realizacji programów. Jeszcze w tej chwili trwają w Agencji konkursy, w ramach których chcemy uzupełnić oszczędności, w niektórych działaniach stosujemy tzw. nadkontraktację, czyli kontraktujemy więcej, niż wynosi dostępny budżet.

Myślę, że jest to ciekawa informacja, pokazująca, jaki jest potencjał naszych przedsiębiorców, zwłaszcza z sektora MSP, bo większość naszych beneficjentów, to sektor MSP. W 2013 r. na nasze konkursy odpowiedzieli złożonymi wnioskami przedsiębiorcy, ale też i inni beneficjenci, bo są nimi nie tylko przedsiębiorcy. Złożono ponad 8 tys. wniosków o wartości ponad 13 mld zł, to jest wartość projektów, które przedsiębiorcy chcieliby realizować. To jest bardzo ważne. Później pokażę państwu wykres obrazujący poziom inwestycji w Polsce. On jest, generalnie, bardzo niski i dlatego te środki mają bardzo duże oddziaływanie motywujące przedsiębiorców do realizacji inwestycji w ogóle, a w szczególności do realizacji inwestycji innowacyjnych. Ta liczba i wartość złożonych wniosków pokazują, że w przypadku, gdy pojawia się możliwość dofinansowania projektu, przedsiębiorcy decydują się na realizację inwestycji.

Tempo realizacji płatności – wchodzimy w fazę najwyższych kwot. Rok 2013 był rokiem dużych płatności, a rok 2014 będzie rokiem płatności jeszcze większych, przynajmniej z PARP, jako że projekty wchodzą w fazę realizacji, czyli największych płatności.

Skupię się na ogólnych informacjach o efektach – nie chciałabym podawać państwu tylko samych liczb i kwot. Według wyliczeń BCC, działania realizowane przez Agencję generują około 3% wydatków inwestycyjnych. To jest ważne w kontekście tego, o czym wcześniej powiedziałam. Jak policzyli eksperci BCC, średnio w skali rocznej w ostatnich 4 latach projekty generują około 0,2 punktu procentowego tempa wzrostu gospodarczego. Analizujemy działania naszych beneficjantów pod kątem tego, jaki te projekty mają wpływ na funkcjonowanie firm. Szczególnie monitorujemy te firmy, które zakończyły projekty. Mamy informacje – odczyt z grudnia 2013 r. – mówiące o tym, jak zachowują się te firmy po rozliczeniu projektu, w dwa lata po rozliczeniu projektu. W firmach tych wzrosły przychody o 36% ogółem, ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. W drugim roku po rozliczeniu projektu wzrósł udział eksportu w przychodach średnio o 4%, chociaż w niektórych programach wzrost eksportu jest dużo wyższy. Wzrosło również zatrudnienie – o 4% wzrósł poziom zatrudnienia. Pamiętajmy o tym, że są to projekty innowacyjne, gdyż finansujemy głównie projekty wysoko innowacyjne.

Bardzo ważne jest również to, że następuje wzrost aktywności innowacyjnej. Po dwóch latach od rozliczenia projektów wzrosła liczba firm, które wprowadziły innowacje proce-

sowe, organizacyjne i produktowe. Co ważne, po zakończeniu finansowania projektów przez PARP firmy kontynuują działalność innowacyjną, czyli stają się permanentnymi innowatorami. To jest bardzo ważne, biorąc pod uwagę to, że ciągle mamy w Polsce bardzo niski odsetek firm innowacyjnych.

Odnotowaliśmy wzrost potencjału do dalszego tworzenia innowacji. W dwa lata po rozliczeniu projektów o 24% wzrosła liczba firm prowadzących działalność badawczo-rozwojową. Wzrosła też liczba firm prowadzących wewnętrzną działalność badawczo-rozwojową. Wzrosła liczba firm posiadających własny dział badawczo-rozwojowy. W firmach beneficjentów wzrosła o 80% liczba osób pracujących w działach badawczo-rozwojowych. Ma to bardzo duży wpływ na innowacyjność tych przedsiębiorców.

Posiadamy szczegółowe dane dotyczące Działania 4.4 Wyniki są jeszcze lepsze, ale to już może pozwolę sobie przejść nad tym. Ta prezentacja jest dostępna dla Komisji, jeśli ktoś jest zainteresowany, to bardzo chętnie udostępnimy ją, więc nie będę tego działania omawiać szczegółowo.

Może powiem jeszcze parę słów o wykresie – „Działalność inwestycyjna przedsiębiorstw w Polsce na tle wybranych krajów Europy". Jak państwo widzą, Polska jest raczej w ogonie krajów, jeśli chodzi o poziom inwestycji środków trwałych na jedno przedsiębiorstwo, choć dość dobrze udało nam się przetrwać w czasach kryzysu. Spadek poziomu inwestycji był u nas relatywnie niski. Można przyjąć założenie, że środki na inwestycje z funduszy europejskich miały na to wpływ, bo jak powiedziałam: mocno motywowały one przedsiębiorców do inwestycji.

Chciałabym jeszcze wspomnieć o pozostałych aktywnościach PARP, poza finansowaniem projektów. Bardzo ważnym obszarem działalności jest informowanie, doradzanie przedsiębiorcom. Widzimy taką potrzebę, zwłaszcza dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. Potrzebują oni dobrych informacji gospodarczych, doradztwa. Rynek nie odpowiada w pełni na potrzebny tych przedsiębiorców. Albo nie ma takich informacji, doradztwa, albo są niedostępne lub zbyt drogie dla mikro- i małych firm. Działamy poprzez sieć punktów konsultacyjnych. W 2013 r. udzielono 116 tys. usług informacyjnych. Wprowadziliśmy od tego roku nowe usługi doradcze dla przedsiębiorców, w tym dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, czyli dla kandydatów na przedsiębiorców. To jest mapa pokazująca sieć instytucji, które takie usługi przedsiębiorcom świadczą. Część tych instytucji świadczy usługi bardziej zaawansowane, np. związane z doradztwem energetycznym, ochroną środowiska, optymalizacją kosztów, z doradztwem IT, czyli w zakresie doboru odpowiedniego instrumentu zwrotnego do realizacji konkretnych przedsięwzięć.

Bardzo ważnym obszarem działalności, wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności, jest działalność w obszarze internacjonalizacji. Jest to finansowane ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, ale również ze środków programu Enterprise Europe Network, finansowanego bezpośrednio przez Komisję Europejską, a współfinansowanego przez Ministerstwo Gospodarki. Oferujemy polskim firmom możliwość uczestnictwa w misjach gospodarczych, giełdach, imprezach targowych. Realizujemy głównie to, o czym mówiła pani minister – odpowiadając na potrzeby przedsiębiorców organizujemy możliwość udziału w targach, misjach. Organizujemy spotkania, a to jest coś, czego przedsiębiorcy najbardziej potrzebują – bezpośrednie spotkania kooperacyjne, *face to face* z potencjalnymi kontrahentami z innych krajów. W 2013 r. w takich spotkaniach wzięło udział prawie 600 przedsiębiorców. Takie działania planujemy również w roku 2014.

Ważnym aspektem działania Agencji jest działalność badawcza, którą realizujemy w czterech obszarach. Są to: przedsiębiorczość, innowacyjność, kapitał ludzki i usługi dla MSP i otoczenia biznesu. W perspektywie finansowej 2007-2013 zostały zrealizowane 192 badania i analizy. Zachęcam państwa do sięgania po te badania. Jest tam bardzo dużo dobrych informacji na temat przedsiębiorczości i innowacyjności w Polsce.

Chciałabym jeszcze wspomnieć o naszym nowym działaniu, bardzo ważnym dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. To jest nowe działanie, które jeszcze nie było realizowane, czyli test dla MSP. Na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, przed przedstawieniem aktu prawnego do dalszych prac, będziemy przeprowadzać ocenę wpływu tego

aktu na sektor MSP. Już zrealizowaliśmy taki test, pytając przedsiębiorców, jaki wpływ te zmiany będą miały na ich działania w obszarze IV pakietu deregulacyjnego. Teraz realizujemy takie działanie w obszarze zmian związanych ze specjalnymi strefami ekonomicznymi. Myślę, że chyba to tyle, jeśli chodzi o informacje dotyczące tego okresu.

Jak już wspominałam, mamy jeszcze konkursy. Gdyby państwo byli zainteresowani, czy chcieli przekazywać informacje przedsiębiorcom, to jest tu harmonogram naszych konkursów na ten rok, chociaż to jest rok przejściowy, kiedy jeszcze nie rozpoczynamy i nie rozpoczniemy nowych instrumentów z nowych programów. Dlatego jest trochę mniej tych konkursów niż zwykle. W tej chwili pracujemy bardzo intensywnie nad nowymi instrumentami wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności po 2013 r. W latach 2014-2020 będziemy kontynuowali pomoc krajową, ale również te instrumenty, które będziemy realizować, znajdą się w trzech programach, są to: działania skierowane do przedsiębiorców, wspierające projekty innowacyjne, czyli Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój. Będą to głównie działania o charakterze systemowym. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – to będą głównie instrumenty związane z wdrażaniem, czy przygotowaniem do wdrażania nowych produktów, usług, z wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań w firmach Będzie też sporo działań o charakterze systemowym, czy wspierania rynku kapitałowego. Program Operacyjny Polska Wschodnia – ten program, to kontynuacja Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, z tym, że mamy bardzo ciekawą nowość – będzie bardzo dużo działań bezpośredniego wsparcia, skierowanych do przedsiębiorców. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję, pani prezes. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Stanisław Lamczyk (PO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, pani minister, pani prezes, szanowni państwo, mam krótkie pytanie do pani minister. Jak wiemy, z bezpośrednich pieniędzy z Brukseli, które poszły na innowacyjność gospodarki, na 7 Ramowy Program, Polska wykorzystała bardzo mało środków. Jak wiemy, w tym „rozdaniu", na Program Horyzontalny będzie jeszcze więcej pieniędzy. Czy jest jakiś pomysł, żeby wykorzystanie środków uaktywnić? Rozumiem, że jest współpraca międzynarodowa uczelni itd. ale wydaje mi się, że te środki zmarnowaliśmy. Dlatego mam takie pytanie.

Drugie pytanie. W tym „rozdaniu" poszło bardzo dużo pieniędzy, około 9 mld euro, na wszelkiego rodzaju innowacje, które panie tu przedstawiały. Oczekiwania były dużo większe, ale coś nie wyszło i, jak pani pokazywała, choć to wykorzystanie środków znacznie wzrosło, to oczekiwania były jeszcze większe. Chociażby, sąsiedzi mają ponad 13 tysięcy patentów, a my około 40, mimo, że Polacy są bardziej pomysłowi, niż sąsiedzi z Zachodu. Kraje, w których innowacje się bardzo rozwijają, takie jak Niemcy, Szwajcaria, Kraje Skandynawskie, stosują instrumenty finansowe, czyli ulgi od podatku dochodowego. Oczywiście tych pieniędzy, mówiąc kolokwialnie, się nie przejada, one idą na rozwój firmy, na tworzenie nowych miejsc pracy, na nowe technologie. Czy rząd myśli o takich instrumentach? Są pieniądze z nowej perspektywy, ale czy mamy gwarancję, że to wystarczy, by innowacja „zatrybiła" w Polsce? Jeśli to nie nastąpi, to będziemy gospodarką o średnim wzroście gospodarczym i nic nie zrobimy. Będziemy średniakiem, będziemy tanią siłą roboczą, montownią dla innych krajów. Zarobki będą niskie i powstanie zamknięte koło. Wiemy, że jeśli mamy produkt wytworzony od początku do końca u nas, jak to się dzieje np. w bydgoskiej PESIE, to ludzie zarabiają więcej, nie ma problemów ze sprzedażą, te firmy się rozwijają. Chciałbym, żeby pani minister ustosunkowała się do tych dwóch kwestii. Czyli, generalnie, było pytanie o ramowy program, aktualnie – Program Horyzontalny oraz o instrumenty finansowe.

Trzecie moje pytanie – czy będzie gwarancja, że to u nas „zatrybi". Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Co do tej gwarancji, to przypomniało mi się jeszcze z czasów studenckich, jak to pytaliśmy jednego z profesorów, czy dane rozwiązanie prawne „zatrybi". Profesor odpowiedział wtedy: jeżeli chcecie państwo mieć gwarancję, to kupcie sobie pralkę. Obawiam się, że troszeczkę w podobny sposób sytuacja tu wygląda. Ani

pani minister, ani pani prezes, nie dadzą nam gwarancji. To tak, niestety, nie funkcjonuje, choć pewnie wszyscy chcielibyśmy, żeby od pań to zależało. Byłoby to dobre. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MG Grażyna Henclewska:

Bardzo dziękuję. Pierwsze pytanie pan posła było o 7 Program Ramowy i jego następcę – Horyzont 2020. Jak wiemy, VII Program Ramowy był bardziej skupiony na projektach naukowych dla uczelni, dla instytutów badawczych. Rzeczywiście, nasza obecność w tym programie, w porównaniu do poprzednich, ten współczynnik sukcesu, nie był wysoki. Z punktu widzenia ministra gospodarki istotna jest nowa perspektywa finansowa. Zwracam uwagę na to, że Horyzont 2020 jego konstrukcją, w której jest przewidziany większy komponent dla przedsiębiorców. Nasza uwaga powinna być zwrócona i będzie zwrócona na to, by wspomagać przedsiębiorstwa i instytucje w tym, żeby mogły ubiegać się o granty, czy o projekty, bo te projekty zdobywa się w otwartych konkursach. Wiemy, że tak jest trudniej, dlatego wsparcie na uzyskanie grantu będzie kontynuowane. To jest działanie, które PARP dotychczas prowadziła i w nowej perspektywie finansowej przedsiębiorców i instytucje, które będą chciały skorzystać z takiego wsparcia w przygotowaniu projektu do europejskiego programu Horyzont, będziemy również udzielać i oczekiwać na efekty.

Ważną rzeczą, którą pan poseł poniósł, jest system wsparcia i instrumenty wsparcia. Mówiąc o Programie Rozwoju Przedsiębiorstw, nie wnikając w działania w obszarze legislacyjnym, wspomniałam, że proponujemy system wparcia innowacyjności przedsiębiorstw. Stosując bezpośrednie instrumenty dotacyjne chcemy również rozwijać w przypadku projektów, w których ryzyko jest mniejsze, system instrumentów zwrotnych. Chcielibyśmy, żeby te środki, które mamy w tej perspektywie finansowej, posłużyły dłużej. Po 2020 r. trudno będzie oczekiwać takiego poziomu finansowania, jak dotąd, dlatego też wspominam o systemie instrumentów zwrotnych. Jednocześnie proponujemy system gwarancji i poręczeń dla przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie w ramach tych instrumentów zwrotnych na finansowanie wdrożenia. Przy projektach badawczo-rozwojowych z dotacji zakończonej na etapie prototypu na komercjalizację i wdrożenie, będziemy proponować instrumenty zwrotne. Będziemy dążyć do tego, żeby w jak największym stopniu te projekty były realizowane również ze wsparcia zwrotnego.

Uzupełnieniem systemu instrumentów wsparcia będzie również ulga w podatku dla przedsiębiorstw, które prowadzą działalność badawczo-rozwojową. Proponujemy to w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw, który jeszcze nie został zaakceptowany. To ulga związana z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej, z ponoszeniem nakładów na ten cel. Konstrukcję ulgi jeszcze dopracowujemy. Doświadczenia krajów wysoko rozwiniętych wskazują, że ten sposób zachęcania przedsiębiorstw do ponoszenia nakładów na badania i rozwój jest najbardziej efektywny. Wprowadzanie tych instrumentów powoduje, że nakłady rosną.

Ważnym elementem jest również to, że w tej perspektywie do 2020 r. chcielibyśmy bardzo mocno pobudzać przedsiębiorstwa do ponoszenia nakładów na badania i rozwój. Jednym ze wskaźników świadczących o naszej innowacyjności jest poziom nakładów na badania i rozwój w stosunku do PKB. Cel mamy ambitny – 1,7%. Chcemy to osiągnąć. Ścieżka dojścia przewiduje, że znacznie powinny wzrosnąć, tak jak w krajach, które poziom innowacyjności mają wysoki, przede wszystkim nakłady prywatne. Środki publiczne mają posłużyć do aktywizacji, mają być tylko dźwignią. W tych projektach, które są w tej chwili realizowane w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju – choćby w programie Innotech, w którym mówimy o innowacyjnych przedsięwzięciach firm, w ostatnich konkursach – poziom relacji finansowania ze środków prywatnych i publicznych po połowie został osiągnięty. Do takiego poziomu generalnie będziemy dążyć i jak najbardziej zgadzamy się z tym, co powiedział pan poseł, że ten system powinien obejmować różne instrumenty, w tym również zachęty podatkowe. Uważamy, że to w całość się dobrze wpisuje. To, o czym pan poseł mówił, że naszych naukowców i przedsiębiorców stać na to, żebyśmy się stawali właścicielami pomysłów, pewnych rozwiązań, a nie tylko byli montownią, to jest nasz cel na przyszłość. Jeśli chodzi o pewne polskie rozwiązania, o których pan mówił, np. o byd-

goskiej PESIE, to pani prezes mi podpowiada, że właśnie to przedsiębiorstwo było beneficjentem Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i Działania 4.4, więc efekty wsparcia ze środków europejskich, czy publicznych – są.

Przewodniczący poseł Maks Kraczkowski (PiS):

Dziękuję pani minister. Dziękuję również bardzo pani prezes, wszystkim członkom zespołu badawczego, którzy są obecni na posiedzeniu Komisji. Na ręce pani prezes kieruję również podziękowania dla profesora Hausnera za ogrom pracy, który wkłada w to przedsięwzięcie. Myślę, że nie będzie nadużyciem, jeżeli Komisji i państwu podziękuję i powiem, że jest to kawał dobrej roboty, jeżeli chodzi o przygotowanie tego typu programu. Cieszę się również z tego, że prezentacje dzisiaj miały charakter szczegółowy i mieliśmy czas na to, żeby państwa wysłuchać. Rozmowy o inwestycjach, o gospodarce, o wsparciu dla biznesu taki charakter mieć powinny, choć swoją drogą, nieczęsto jest na to czas. Jednak tym razem nam się udało.

Bardzo państwu dziękuję. Komisja przyjęła informację przedłożoną przez państwa. Dziękuję

Zamykam posiedzenie Komisji.